

رویکرد پایداری در متن طراحی شهری

ابراهیم الیاسی^۱

۱- آ.غ. شهرستان مهاباد. خیابان استاد مجدی. ساختمان قاضی طبقه دوم واحد ۴. تعاونی ۱۰ eelyasi43@yahoo.com

چکیده

پیدايش دانش طراحی شهری حاصل نگاه عمیق متخصصین بر این دانش است مبنی بر اینکه، کیفیت فضا امری تصادفی نیست بلکه نتیجه اقداماتی آگاهانه است. این امر ناشی از عدم موفقیت طراحان شهری در ایجاد فضاهای مطلوب انسانی و نزول کیفیت زندگی در شهرهای امروزی می باشد. امروزه طراحی شهری باید هدفمند بودن آن و یا برقراری پیوند بین اهداف و طرح شهر باشد. به نظری رسید طراحی شهری در ارتباط با درک مفهومی توسعه پایدار، مستلزم اصول وارکان توسعه پایدار می باشد. طراحی شهری در جهت ساماندهی و نظم بخشیدن به فضای فیزیکی، به گونه ای که برخی رفتارهای مطلوب را تسهیل نموده، و نیازهای اساسی و یا برآورده سازد دارند. در این میان طراحی شهری مانند سایر دانش ها قابلیت تعمیم داشته، اجزاء آن از ثبات و تداوم نسبی برخوردار بوده و نیازها را هماهنگ با تغییرات مداوم در تمام زمینه ها پاسخ گوید. اندیشه توسعه پایدار در بین تصمیم گیران و متفکرین یک موضوعی ریشه ای و بسیار مهم بود. تحقق این اندیشه در زندگی انسان تغییر زیرساخت های سیاسی، اجتماعی، کالبدی و اقتصادی را طلب می نمود. روش پژوهش، توصیفی- تحلیلی و داده ها و اطلاعات پژوهش و تحلیل اطلاعات به شیوه کتابخانه ای و اسنادی گردآوری شده است. در این تحقیق تلاش می شود پس از تعریف و تشریح هر یک از موضوعات طراحی شهری و توسعه پایدار شهری به دسته بندی اهداف هر یک پرداخته شود. سپس با توجه به نیازهای انسان شهرنشین و آرمان های زندگی او در شهر این گونه به نظر می رسد که این دو نظریه دارای اهدافی مشترک با یکدیگر می باشند که جهت نیل به آرمان های غایی هر کدام توجه به راهکارها و اهداف دیگری موجب پاسخگویی هر چه جامع تر به نیازهای هر دو نظریه است.

واژه های کلیدی: طراحی شهری - شهر - محیط- شهر پایدار- توسعه پایدار.

۱- مقدمه

از پیامدهای رشد سریع و بی سابقه جمعیت و در نتیجه گسترش و توسعه بی رویه شهرها، بروز انواع آلودگی های محیطی، تخریب چرخه های زیستی، استفاده نادرست از زمین و انرژی و ایجاد ساختارهای نامناسب شهری است که، سبب شده اصلی به نام پایداری در کلیه زمینه های زیستی مطرح شود. صاحب نظران و اندیشمندان، این عرصه بر این امر که، شهرها زیستگاه غالب بشر در سالهای آتی خواهند بود، اتفاق نظر دارند. لذا، شایسته است مقوله پایداری در متن دانش طراحی شهری، موضوع بحث قرار گیرد. توسعه پایدار، مفهومی است که در سالهای اخیر، به عنوان یک مسئله جهانی به آن نگریسته شده است. فرآیند پایداری، جریانی چند بعدی است که، ضمن بهبود وضعیت اقتصادی، و ایجاد رفاه همگانی، توأم با عدالت اجتماعی، از آثار مخرب زیست محیطی و

^۱ - دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد طراحی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات زنجان، زنجان، ایران.